

NOSTĀJA

Apstiprināts LSA Domes sēdē
27.06.2016.

27.06.2016.

Rīgā

Nr. 2016/NP3

Par valsts vienotā jurista kvalifikācijas eksāmena ieviešanu Latvijā

ORGANIZĀCIJA

Latvijas Studentu apvienība (turpmāk — LSA) pārstāv Latvijas studējošo intereses nacionālā un starptautiskā līmenī. Saskaņā ar Augstskolu likumu apvienības biedri ir visu Latvijas augstskolu studējošo pašpārvaldes. LSA pauž demokrātiskā procedūrā formulētu, reprezentatīvu Latvijas studējošo viedokli.

SITUĀCIJA

10. novembrī Ministru kabineta sēdē tika caurskatīts informatīvais ziņojums “Par valsts vienotā jurista kvalifikācijas eksāmena ieviešanu”.

Informatīvajā ziņojumā juridiskajā izglītībā Latvijā konstatētas virkne problēmu, kuru rezultātā tiesību zinātņu studiju programmu absolventiem ir salīdzinoši vājas zināšanas un prasmes jurisprudencē, kas tieši apdraud tiesiskuma intereses. No Ministru kabineta pieņemtā protokollēmuma secināms, ka problēmas risināšanai plānots ieviest vienoto jurista kvalifikācijas eksāmenu.

Eksāmens ir paredzēts jurisprudences maģistra studiju beigās kā obligātā studiju sastāvdaļa, un tiks piemērots tiem, kas no 2019. gada rudens semestra uzsāk studijas. Eksāmens norisināsies reizi semestrī, sesijas laikā.

Uz doto brīdi, Tieslietu ministrijas starpinstītūciju sanāksmē ir plānots, ka eksāmens sastāvēs no 3 teorētiskiem jautājumiem un kāzusa piecās jomās - krimināltiesības un kriminālprocesa tiesības; civiltiesības, civilprocesa tiesības un komercietības; konstitucionālās tiesības, administratīvās tiesības un administratīvā procesa tiesības; starptautiskās un Eiropas Savienības tiesības; Tiesību teorija, tiesību filozofija un Latvijas tiesību vēsture. Ir paredzēts, ka, lai studējošais pierādītu savu jurista kompetenci, tad tam ir sekmīgi jānokārto visas jomas. Katras jomas kārtošana ir paredzēta viena diena.

Tāpat arī ir paredzēts, ka, ja studējošais ir kavējis eksāmenu attaisnojošu iemeslu dēļ, tad viņam ir iespējams neilgu laiku pēc eksāmena beigām censties vienā dienā pārkārtot visas nokavētās jomas.

Šobrīd Latvijā arī pastāv augstākās izglītības iestādes, kas piedāvā jurisprudences studijas maģistra līmenī, bet kurās nenotiek studijas visās jomās, kas tiks pārbaudītas eksāmenā. Piemēram, Rīgas Juridiskajā augstskolā studējošajiem studiju programmā nav krimināltiesības, un Baltijas Starptautiskajā akadēmijā studējošie specializējas privāttiesības un krimināltiesībās.

NOSTĀJA

LSA pauž nostāju, ka vienotais jurista kvalifikācijas eksāmens ir apsveicama iniciatīva no Tieslietu ministrijas puses, bet, lai tas sekmīgi tiktu ieviests, ir nepieciešamas sekojošas izmaiņas:

Balstoties uz dažādu augstāko izglītības iestāžu maģistra programmu specializāciju, eksāmena izstrādes procesā ir jāņem vērā dažādu augstākās izglītības iestāžu profili. Lai studējošais būtu sekmīgi nokārtojis, viņam būtu jāiegūst 55% no visiem punktiem katrā nozarē.

Tāpat arī ir nepieciešams atrunāt, ka, divas nedēļas pēc eksāmena noslēguma, studējošajiem, kas attaisnotu iemeslu dēļ ir to kavējuši, tiek rīkots papildus eksāmens, kas ilgst atbilstoši studējošā nokavēto dienu skaitam. Savukārt studējošajiem, kas nav sekmīgi nokārtojuši eksāmenu, ir jābūt iespējai to pārkārtot nākamajā semestrī, negaidot gadu.

REZULTĀTS

Valsts vienotā jurista kvalifikācijas eksāmens tiks ieviests un pārbaudīs jurisprudences pamatus, kā arī ļaus maģistra programmās studējošajiem specializēties sev interesējošās nozarēs, tādā veidā būtiski uzlabojot studiju kvalitāti un veicinot augstskolu specializāciju jurisprudences maģistra studiju ciklā.

Ļaujot studējošajiem, kas ir kavējuši attaisnojošu iemeslu dēļ, pārkārtot eksāmenu, tiks sniegta iespēja eksāmenam būt taisnīgam pret visiem un radīts mazāks risks studējošo nākotnei, kuri objektīvu faktoru dēļ nav ieradušies uz eksāmenu.

Prezidente

M. Belova